

Samen voor
de jeugd

Stand van zaken Samen voor de Jeugd regio Hart van Brabant

Informatiebrief voor colleges en raden in de Regio Hart van Brabant

Juli 2016

REGIO | HART
VAN | BRABANT

Geacht college/ geachte raad,

Op uitnodiging van het Algemeen Bestuur van de gemeenten in de Regio Hart van Brabant informeren wij, de Bestuurscommissie Jeugd, u met deze informatiebrief over de stand van zaken in de Jeugdhulp in onze regio. In 2015 heeft u van ons twee informatiebrieven ontvangen. Ook dit jaar mag u van ons twee informatiebrieven verwachten. De tweede brief ontvangt u eind van het jaar.

Afgelopen jaar is met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Hart van Brabant de bestuurscommissie Jeugd geïnstalleerd en geven we als bestuurscommissie uitvoering aan de regionale taken voor de jeugdhulp in Hart van Brabant. De samenwerking is goed en daar zijn we trots op als regio. We hebben gezamenlijk voor belangrijke besluitvorming gestaan en in goed en constructief overleg hebben we consensus weten te bereiken. De samenwerking is hierdoor versterkt, we leren van elkaar en werken gezamenlijk aan de verbeteringen in de jeugdhulp voor onze inwoners.

In 2015 stonden de continuïteit van de hulpverlening en een 'zachte landing' (geleidelijke overgang) voorop. Dit jaar maken we een inhoudelijke slag (transformeren) om de uitvoering van de Jeugdhulp verder te verbeteren. In deze brief kunt u lezen op welke manier we aan deze transformatie werken.

We brengen we u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen over:

1. Regionale Uitvoeringsagenda Jeugdhulp 2016
2. Actieplan jongerenparticipatie
3. Regionaal Innovatienetwerk Jeugd
4. Analyse 18- en 18+
5. Financiën 2016 en 2017
6. Planning

De financiële analyse en besluitvorming over de herijking van de deelbegrotingen Jeugd 2016 en 2017 in de regio Hart van Brabant leggen we u apart voor ter vaststelling.

Wij hopen dat u met deze brief voldoende geïnformeerd bent en willen u attent maken op onze periodieke nieuwsbrieven Samen voor de jeugd, die beschikbaar zijn via <https://www.zorginregiohartvanbrabant.nl/pagina/jeugdhulp/nieuwsbrieven>.

Hartelijke groet,
Namens de Bestuurscommissie Jeugd regio Hart van Brabant

Bernd Roks
Voorzitter

1. Regionale Uitvoeringsagenda Jeugdhulp 2016

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor jeugdhulp. Leidraad voor deze transitie zijn de uitgangspunten van het 'Regionaal beleidskader jeugdhulp 2015 - 2018' en de jaarlijkse uitvoeringsagenda's.

In het Regionaal Beleidskader 2015-2018 hebben wij ons de volgende doelen gesteld:

1. *Gebruikers van het jeugdhulpaanbod zijn tevreden over de bejegening en de ondersteuning.*
2. *De aangeboden ondersteuning is passend en effectief (naar de maatstaven van de professionals en het gezin).*
3. *Het gebruik van specialistische hulp (behandeling, verblijf) gaat omlaag ten gunste van lichte vormen van hulp (ambulant, tijdig en effectief).*
4. *De toegang/het sociaal wijkteam schakelt met inzet van ketenregie aantoonbaar sneller op en af, hetgeen resulteert in kortere doorlooptijden van het specialistisch aanbod.*
5. *Minder jeugdigen krijgen een maatregel op last van de kinderrechter, ten gunste van het aantal jeugdigen en gezinnen dat hulp op vrijwillige basis ontvangt.*
6. *Professionals in en om het jeugdveld handelen aantoonbaar volgens de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.*

In 2015 stonden de continuïteit van de hulpverlening en een 'zachte landing' (geleidelijke overgang) voorop. We zijn vorig jaar vooral bezig geweest met het ontwikkelen van een nieuw stelsel, zoals onder meer het zoeken en verstevigen van de samenwerking, het vormgeven van de toegang/het sociaal wijkteam, het ontwikkelen van uitvoeringsprocessen en instrumenten en contracteren van zorgaanbieders.

Dit jaar maken we daadwerkelijk de inhoudelijke slag ('transformeren') om de uitvoering van de Jeugdwet steeds verder verbeteren. Dit hebben we in de Regionale Uitvoeringsagenda Jeugd 2016 vastgelegd. De uitvoeringsagenda is in december 2015 door de Bestuurscommissie Jeugd vastgesteld. Als regio hebben we voor 2016 acht inhoudelijke opgaven geformuleerd om de jeugdhulp te verbeteren.

Opgave 1: 'Clienttevredenheid' definiëren en meetbaar maken

Afgeleid van beleidsdoel 1: Gebruikers van het jeugdhulpaanbod zijn tevreden over de bejegening en de ondersteuning.

We willen komen tot een eenduidige definitie van cliënttevredenheid, zodat duidelijk is hoe we cliënttevredenheid gaan meten en wat hiervoor de beste manier is.

Uit de Beleidsmonitor Jeugd blijkt dat cliënttevredenheid op verschillende manieren wordt gemeten door organisaties. De verschillen hebben betrekking op: de meetinstrumenten, de frequentie van meten, het meetmoment en de doelgroep (jeugdigen en/ of ouders). Daarnaast blijkt dat sommige organisaties cliënttevredenheid (nog) niet structureel meten.

In 2015 is daarom aanvullend een onderzoek gedaan onder 4.000 ouders met kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar in de regio Hart van Brabant. Van hen maakte 8% (n=283) gebruik van jeugdhulp in 2015. 47% van deze gebruikers van jeugdhulp was zeer tevreden (een rapportcijfer van 8 of hoger). 17% was (zeer) ontevreden (rapportcijfer 5 of lager).

Cliënttevredenheid hangt nauw samen met cliëntervaring. Bij cliënttevredenheid gaat het doorgaans om een rapportcijfer over de geboden hulp. Cliëntervaring is breder en gaat dieper in op bepaalde aspecten van de hulp zoals de bejegening door de hulpverlener en ervaren effect van de geboden hulp. Het is als het ware een verdieping van het tevredenheidscijfer.

Gemeenten zijn sinds begin dit jaar verplicht de cliëntervaring te meten. Dit jaar meten we de cliëntervaringen kwalitatief op basis van rapporten. Voor 2017 komt er naar alle waarschijnlijkheid een verplichte vragenlijst vanuit de VNG over cliëntervaring. Deze verplichte vragenlijst breiden we uit met specifieke vragen over cliënttevredenheid en doelrealisatie en verspreiden we breed onder inwoners. Indien mogelijk doen we dat gezamenlijk met de vragenlijsten over de Wmo.

Om tot een goede definitie te komen van cliënttevredenheid met breed draagvlak ondernemen we de volgende stappen: we hanteren de landelijke definitie van cliënttevredenheid, hebben een brainstormsessie georganiseerd met jongeren wat zij daaronder verstaan en gaan in gesprek met het Platform Belangenbehartiging cliënten Jeugdzorg. De eenduidige definitie voor cliënttevredenheid nemen we op in de regionale beleidsmonitor Jeugd.

De digitale beleidsmonitor jeugd is te raadplegen via <http://publish-online.nl/nulmetingmonitorjeugdhulp>

Opgave 2: Resultaat gestuurde inkoop van jeugdhulp

Afgeleid van beleidsdoel 2: De aangeboden ondersteuning is passend en effectief (naar maatstaven van de professionals en het gezin).

De inkoop van jeugdhulp baseren we op de waarde van de oplossing die geboden wordt. We bouwen kennis op en brengen die samen rond interventies (kwaliteitscriteria, voorspellende indicatoren). We stellen duidelijke doelen per sector met resultaatafspraken en bewuste keuzes over wat wel en niet ingekocht wordt.

De transformatie binnen de jeugdhulp was het afgelopen jaar vooral gericht op de 'voorkant' in het proces. De lokale toegangen in onze regiogemeenten zijn volop in ontwikkeling om de eigen kracht van inwoners beter te benutten en te zorgen dat de problemen in het gezin integraal worden aangepakt. Door het proces van ondersteuning aan de 'voorkant' te verbeteren is in 2015 een grote stap voorwaarts gezet.

Als we binnen de jeugdhulp kijken naar het achterliggende proces, is er qua inkoop nog niet veel veranderd ten opzichte van de situatie vóór de decentralisatie. Per cliënt worden één of meerdere aanbieders ingezet die ieder één of enkele producten leveren. Het totaal van deze producten (meestal: uren) moet leiden tot het gewenste resultaat.

Belangrijke nadelen van het huidige systeem zijn:

- de toegang heeft veel specialistische kennis nodig om te bepalen wat er nodig is bij iedere cliënt. Vooral bij complexe gevallen zit deze kennis meer bij de aanbieder dan bij de medewerker van de toegang;
- de aanbieder is niet verantwoordelijk voor het resultaat, de opdracht is het leveren van het afgesproken product (uren) ongeacht de resultaten die bereikt worden;
- als er meerdere aanbieders in één gezin werken is de coördinatie (vaak) niet optimaal;
- doordat aanbieders betaald worden per product, is er een financiële prikkel om zoveel mogelijk zorg te leveren ('perverse productieprikkels').

Vanaf 2016 is om die redenen een pilot gestart met resultaat gestuurde inkoop van jeugdhulp waar vier toegangsteams/sociale wijkteams (Goirle, Gilze-Rijen, Loon op Zand en een deel van Tilburg) en 14 aanbieders aan meedoen. De ervaringen in de pilot zijn positief. Dit jaar worden daarom de voorbereidingen getroffen voor de resultaat gestuurde inkoop in 2017. Dit past binnen de vastgestelde ambities van het beleidskader Jeugd. De Bestuurscommissie Jeugd heeft op 23 juni jl. het inkoopplan vastgesteld. Contracteren op resultaat werkt als volgt:

- de toegang/het sociaal wijkteam en het gezin bepalen welke resultaten bereikt moeten worden en leggen die vast in een Plan van Aanpak;
- één hoofdaanbieder krijgt opdracht om het resultaat te realiseren uit het Plan van Aanpak voor de jeugdige en mag daarbij zelf bepalen op welke manier dat het beste kan gebeuren. Deze aanbieder kan indien nodig ook onderaannemers (andere aanbieders) inschakelen;
- als er meer aanbieders aan het werk zijn, blijft de 'hoofdaanbieder' verantwoordelijk voor het resultaat en de gesprekspartner voor het gezin en de toegang/het sociaal wijkteam.

De invoering van de resultaat gestuurde inkoop heeft grote impact op alle betrokken partijen. Voor de toegangen/sociale wijkteams bij alle gemeenten, de back-offices en de aanbieders verandert er veel. Dit vereist een zorgvuldig implementatietraject. Om die reden heeft de Bestuurscommissie Jeugd op 23 juni 2016 naast het inkoopplan 2017 ook ingestemd met de implementatieopdracht voor een gefaseerde invoering van de resultaat gestuurde inkoop.

Opgave 3: Minder kinderen intramuraal door het creëren van voldoende goede alternatieven

Afgeleid van beleidsdoel 3: Het gebruik van specialistische hulp (behandeling, verblijf) gaat omlaag, ten gunste van lichte vormen van hulp (ambulant, tijdig, effectief).

De afbouw van 24-uurs zorg hangt nauw samen met het versterken van de toegang/het sociaal wijkteam (vroeg signalering, risico-inventarisatie, kennis op specifieke thema's en doelgroepen) en de wens te komen tot één gezin, één plan. Voor de kinderen die toch behandeling en verblijf nodig hebben, wordt er een integrale en vernieuwende aanpak gerealiseerd (binnen een zelfde domein en over de domeinen heen) zodat kwalitatief passende zorg geboden wordt met minder verblijfs capaciteit.

In 2016 verschuift het accent van het regelen van de uitvoering naar de focus op een betere jeugdhulp. Eén van de uitgangspunten hierbij is dat het gebruik van specialistische hulp (behandeling en verblijf) omlaag wordt gebracht, ten gunste van lichtere en ambulante vormen van hulp. De opdracht voor de afbouw van 24-uurs zorg is bij de Samenwerkende Jeugdzorg Specialisten (SJS) belegd, waarbij de nadruk ligt op het bieden van een integrale aanpak met andere jeugdhulporganisaties, het zo kort mogelijk houden van de verblijfsperiode en het bevorderen van de doorstroom naar ambulante hulp of naar het eigen netwerk.

In mei 2016 heeft het SJS een eerste uitwerking van het voorstel voor een vermindering van het aan 24-uurszorgplaatsen voor jeugdigen voorgelegd. In dit voorstel staan vier sporen centraal, die in de komende periode nog om een verdere concretisering vragen:

- Spoor 1: Preventie. Juiste inzet van 24-uurs verblijf hangt nauw samen met het versterken van de toegang tot zorg (vroeg signalering, specifieke kennis op thema's en doelgroepen) en de samenwerking en afstemming tussen professionals in het voorliggend veld (huisartsen en onderwijs) en de professionals uit de specialistische jeugdhulp. Daarnaast hangt dit ook

samen met het verder ontwikkelen en inzetten van intensieve ambulante vormen van hulpverlening.

- Spoor 2: Bevorderen (netwerk) pleegzorg. Het uitwerken van dit beleid gebeurt in nauwe betrokkenheid van pleegzorgaanbieders, ervaringsdeskundigen (pleegouders en pleegkinderen), toegang/sociaal wijkteam en de gemeente.
- Spoor 3: Integraal en innovatief aanbod 24-uurszorg voor kinderen die het echt nodig hebben. Voor de kinderen die toch behandeling en verblijf nodig hebben, wordt een integrale en vernieuwende aanpak gerealiseerd. Het doel is om kwalitatief passende zorg te bieden met minder verblijfs capaciteit, kortere verblijfsperiodes en de doorstroom te bevorderen naar ambulante hulp of naar het eigen netwerk.
- Spoor 4: Alternatief ambulante aanbod. Ontwikkelen van een alternatief, intensief, ambulante traject dat geschikt is voor de kinderen die geen gebruik meer maken van de 24-uurs voorzieningen.

Opgave 4: Afschalen naar minder zware hulp zonder dat kinderen buiten de boot vallen

Afgeleid van beleidsdoel 3: Het gebruik van specialistische hulp (behandeling, verblijf) gaat omlaag, ten gunste van lichte vormen van hulp (ambulant, tijdig, effectief).

Jeugdzorg is vaak nog te eenzijdig op het kind gericht met onvoldoende oog voor de problemen én mogelijkheden van het gezin/het systeem waarin het kind opgroeit. Het (rijke) perspectief van het kind en zijn of haar ouders is vaak nog voldoende het vertrekpunt bij de aanpak van vraagstukken.

Deze opgave is gericht op het verminderen van de inzet van specialistische hulp naar minder zware hulp zonder dat kinderen buiten de boot vallen. In samenwerking met medewerkers van de toegang/het sociaal wijkteam van de regiogemeenten Hart van Brabant en het instituut voor Publieke Waarden worden gezinnen geholpen met meervoudige problematiek. Vertaald naar de praktijk betekent dit werken aan creatief maatwerk of out-of-the-box oplossingen in plaats van opstapeling van jeugdhulp en andere vormen van hulp bij gezinnen met problemen op meerdere leefdomeinen. Hiervoor wordt de methodiek van het instituut voor Publieke Waarden gebruikt en overgedragen (zie <http://publiekewaarden.nl/>). Doel is dat de toegangen leren om met creatieve oplossingen te komen als dit meer effect heeft dan inzet van jeugdhulp uit het oude stelsel of het stapelen van zorg. Door voor deze gezinnen te werken met creatieve maatwerkoplossingen wordt duidelijk waar er verbeterpunten zijn in het huidige ondersteuningssysteem in brede zin. Zo wordt er ook gewerkt aan het verlagen van drempels in het huidige systeem, aan een snellere doorlooptijd en aan kostenreductie. In mei 2016 is de kick-off geweest met een vertegenwoordiging van de lokale toegangen van de acht regiogemeenten. (In Tilburg is dit traject al in januari 2016 van start gegaan). Per toegang zetten we concreet maatwerk in voor meerdere gezinnen. In totaal worden minimaal 36 gezinnen met meervoudige problematiek geholpen.

Opgave 5: Minder 'onnodig' diagnostisch onderzoek en minder 'stickeren' in de Jeugd-GGz.

Afgeleid van beleidsdoel 4: De toegang /het sociaal wijkteam schakelt met inzet van ketenregie aantoonbaar sneller op en af, hetgeen resulteert in kortere doorlooptijden van het specialistisch aanbod.

Er is sprake van een groot aantal diagnoses in de Jeugd-GGz voor verschillende vormen van gedragsproblematiek. Dit 'stickeren' is ingrijpend voor het kind en zijn/haar omgeving en sturend voor de in te zetten zorg, waaronder soms langdurige medicatie.

Om tijdig passende ondersteuning te kunnen bieden aan jeugdigen en hun ouder(s)/verzorger(s), zijn de gemeente Dongen en gemeente Gilze en Rijen (kern Rijen) de pilot 'ondersteuning aan kinderen met druk, impulsief gedrag en/of aandacht problematiek' (zogenaamde 'energieke kinderen') gestart. Centraal in de pilot staat het normaliseren van energiek gedrag.

Per 1 juni 2016 zijn ook alle lokale huisartsenpraktijken en gecontracteerde basis GGz-zorg aanbieders, onder aansturing van Zorggroep Zorroo aangesloten bij de pilot. Zij worden hierbij ondersteund door de praktijkondersteuner Jeugd GGz, de toegang/het sociale wijkteam en een gedragswetenschapper.

Door middel van deze samenwerking in de keten (waaronder onder meer het onderwijs, GGD en MEE) zetten we in op te behalen resultaten als 'het terugdringen van (langdurig) medicatiegebruik door kinderen' en 'de ontwikkeling van een toereikend lokaal ondersteuningsaanbod'. Regionale innovatiemiddelen worden ingezet om deze samenwerking in de keten en ontwikkeling van lokaal ondersteuningsaanbod te realiseren en hierover te communiceren naar jeugdigen, ouders en ketenpartners. Daarnaast financieren we hiervan de extra inzet van de jeugdarts/-verpleegkundige. Met onze zorg- en onderwijspartners gaan we op zoek naar de beste manier om jeugdigen en hun ouders op maat te begeleiden, thuis en op school. Op basis van de kwalitatieve en budgettaire resultaten van de pilot worden aanbevelingen gedaan voor een werkwijze die toe te spitsen is op het (gehele) domein basis GGz Jeugd in regio Hart van Brabant.

Opgave 6: Opzetten Integrale Crisiszorg 18-regio Hart van Brabant

Afgeleid van beleidsdoel 4: De toegang/het sociaal wijkteam schakelt met inzet van ketenregie aantoonbaar sneller op en af, hetgeen resulteert in kortere doorlooptijden van het specialistisch aanbod.

Resultaat is dat eind 2016 (of zoveel eerder als mogelijk) crisishulp wordt geboden vanuit een integraal team met één telefoonnummer dat 7x24 uur bereikbaar is.

De regiogemeenten in Hart van Brabant hebben gezamenlijk de ambitie uitgesproken dat er eind 2016 een integraal team voor crisishulp gerealiseerd wordt. Dit team omvat kennis uit de vakgebieden Jeugdzorg, Psychiatrie en (Licht) Verstandelijk Beperkten. Het team is in staat om bij een crisisvraag een integraal en afgestemd hulpverleningsaanbod te bieden. Dit betreft zowel 24-uurs ambulante crisishulp als crisishulp met verblijf (crisisbedden).

De toeleiders naar hulp bij een crisis zijn de toegangen van de gemeenten, Veilig Thuis en de Spoedeisende Zorg (SEZ). Zij kunnen zich direct tot dit team richten voor consultatie, triage en inzet van alle crisishulpverlening. Bij de crisishulp worden meldingen ontvangen van crisissen rondom kinderen, jongeren en gezinnen. Het team organiseert passende hulpverlening om de crisis te stabiliseren en de veiligheid te waarborgen.

Samenwerkende Jeugdzorg Specialisten (SJS) Midden Brabant heeft in het voorjaar van 2016 een plan van aanpak opgesteld "Realisatie van één regionaal intersectoraal zorgaanbod ambulante crisishulpverlening en crisishulpopvang in de regio Hart van Brabant" en dit plan aangeboden aan de gemeenten. In het plan van aanpak zijn de doelstellingen en de inzet van het geïntegreerde crisisaanbod uitgewerkt. Eind 2016 moet SJS de concrete aanpak en implementatie realiseren.

Opgave 7: Gezinsgerichte aanpak in de eigen leefwereld integreren

Afgeleid van beleidsdoel 5: Minder jeugdigen krijgen een maatregel op last van de kinderrechter, ten gunste van het aantal jeugdigen en gezinnen dat hulp op vrijwillige basis ontvangt.

De resultaat gestuurde inkoop wordt gewaarborgd in een toekomstvast model, dat wil zeggen in aansluiting op de lokale toegangen/sociale wijkteams en jeugdzorg. Hierdoor is nazorg in de wijk beter afgestemd.

De opgave richt zich op het verminderen van maatregelen voor jeugdigen in het gedwongen kader. Met andere woorden: het is de bedoeling dat minder kinderen op last van de kinderrechter intensieve jeugdhulp ontvangen. Tussen 1 jan. 2016 en 1 juli 2016 is het aantal maatregelen in het gedwongen kader in onze regio bij Bureau Jeugdzorg met 2 % gedaald. Voor de William Schrikker Groep is dat in dezelfde periode 5 %.

Om beter aan deze opgave te kunnen werken is het van belang te formuleren wat de positie van het gedwongen kader is. De positie van de Gecertificeerde Instelling (GI), zoals bijvoorbeeld Bureau Jeugdzorg, die de opgelegde jeugdmaatregel uitvoert.

De Bestuurscommissie Jeugd heeft ervoor gekozen dat de Gecertificeerde Instellingen uitvoering geven aan hun kerntaken: jeugdbescherming en jeugdreclassering (het gedwongen kader). Dat betekent dat zij de uitvoering van trajecten die niet zijn opgelegd door de kinderrechter (het vrijwillig kader) overdragen. Op dit moment wordt gewerkt aan een plan voor versterking van de toegangen/social wijkteams bij de gemeenten om deze regio ook uit te kunnen voeren. In dit kader loopt er al een project Swing. Streven is om dit per 1 januari 2017 te halen.

Opgave 8: Vroegtijdige signalering van kindermishandeling waarborgen

Afgeleid van beleidsdoel 6: Professionals in en om het jeugdveld handelen aantoonbaar volgens de Meldcode Huiselijke Geweld en Kindermishandeling.

Om tijdig te kunnen handelen, moeten professionals (waaronder onderwijzers en medewerkers in de kinderopvang) het signaal van kindermishandeling herkennen en daar op een juist manier actie op ondernemen. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze taak ligt bij het onderwijs en de kinderopvang. Gezien het belang willen de regiogemeenten het onderwijs en de kinderopvang hierin ondersteunen.

Het is de bedoeling dat professionals eerder het signaal van kindermishandeling en huiselijk geweld herkennen en daar op een juiste manier actie op ondernemen. In theorie moeten alle partijen die direct met kinderen te maken hebben zoals bijvoorbeeld het onderwijs en de kinderopvang actief aan de slag zijn met de Meldcode. In de praktijk blijkt dit nog niet het geval te zijn. In 2014 en 2015 heeft Veilig Thuis instellingen kosteloos ondersteund bij de implementatie van de Meldcode. Dit blijkt nog niet voldoende. Van de 196 scholen in Midden Brabant beschikken de meeste scholen over een meldcode maar passen deze nog onvoldoende toe door bijvoorbeeld handelingsverlegenheid.

Om meer inzicht te krijgen in de belemmeringen en voor de bewustwording bij het hanteren van de Meldcode heeft er in juni 2016 een werkcongres plaatsgevonden over het (vroegtijdig) signaleren van kindermishandeling in het onderwijs en kinderopvang. Deze bijeenkomst is bezocht door 120 vertegenwoordigers vanuit deze beroepsgroepen. De belemmeringen zijn besproken en scholen gaan intensiever aan de slag met daadwerkelijk toepassen van de meldcode voor de veiligheid van kinderen. In de komende periode gaan we direct volgen of de meldcode kindermishandeling beter gehanteerd wordt.

2. Actieplan jongerenparticipatie

Bij jeugdparticipatie werken we met een netwerkaanpak. Het netwerk bestaat uit enkele beleidsadviseurs van de regio Hart van Brabant en via hen lopen er contacten naar jongeren, ouders/opvoeders, belangenorganisaties, zorgaanbieders en sleutelfiguren. De ontmoetingen staan in het teken van 'voor en door' jongeren, om zo nog beter op de behoefte van de jongeren aan te sluiten.

Actieplan jongerenparticipatie 2016

2015 stond in het teken van de transitie, dit jaar richten we ons op de transformatie. De bijeenkomsten en activiteiten voor en door jeugdigen en ouders organiseren we vaker dan in 2015 thematisch. Het ontmoeten van jongeren en ouders is nog steeds een doel op zich, maar we focussen ons daarbij op de thema's uit de Regionale Uitvoeringsagenda Jeugd. Die lopen als een rode draad door het geactualiseerde [Actieplan Jongerenparticipatie](#). Afgesproken is dat bij elk van de acht opgaven jongerenparticipatie onderdeel is van de realisatie.

Een aantal voorbeelden van ontmoetingen die wij de afgelopen periode hebben georganiseerd:

Samen voor de Jeugd-bijeenkomst 'Leren van de praktijk'

Deze netwerkbijeenkomst in maart 2016 hebben we samen met SJS georganiseerd. Jongeren zijn bij de voorbereiding van het programma betrokken en hadden een nadrukkelijke rol op de dag zelf: in de gespreksleiding, in de presentaties en het delen van een ervaringsverhaal.

Speak & Eat

Ook in 2016 staan een reeks Speak & Eat-bijeenkomsten gepland in samenwerking met Zorgbelang Brabant.

Speak & Eat on tour – VWS en VenJ

Begin mei 2016 vond een Speak & Eat on tour bijeenkomst plaats op het ministerie van VWS. Deze was voorbereid met Zorgbelang Brabant en de Jongerenraad van Kompaan en De Bocht. Er zijn

vijftien ervaringsdeskundige jongeren meegereisd, jongeren die onder meer bekend zijn met Idris, Kompaan en De Bocht, GGz Breburg, RIBW Brabant, De Hondenberg en jongeren van de stichting 'Samen sterk tegen stigma'.

Het Inspiratie Café

Het Inspiratie Café bestaat uit laagdrempelige activiteiten waarin jongeren delen wat er in hun leefwereld speelt. Als hieruit goede ideeën ontstaan wordt gekeken hoe we deze kunnen realiseren. Zo komt innovatie en jeugdparticipatie bij elkaar.

3. Het regionaal Innovatienetwerk Jeugd

Samen innoveren voor de jeugd

Sinds 2015 werken we als regio samen in het Innovatienetwerk Jeugd. Dit Innovatienetwerk is dé plek om ideeën voor een betere jeugdhulp samen met anderen werkelijkheid te maken. Het netwerk, of de 'community', bestaat onder meer uit ouders/jongeren, zorgbieders, ondernemers, onderwijzers, bestuurders en ambtenaren. Binnen het netwerk hebben belangstellenden de ruimte om ideeën te pitchen, om deze samen uit te werken en uit te proberen. Niet met grootse, ver uitgewerkte plannen, maar met tijdelijke, praktische teams.

Online platform

De fysieke 6-wekelijkse netwerkbijeenkomsten vormen een belangrijke levensader van het netwerk. Hier ontmoeten deelnemers elkaar en ontstaan er ook initiatieven. Daarnaast wordt er in toenemende mate gebruik gemaakt van een online platform wat een nog veel breder podium biedt aan de initiatieven. In 2015 is Part-up als online platform geselecteerd voor de online- activiteiten van het Innovatienetwerk (zie: <https://part-up.com/innovatienetwerkjeugd-idee>). Vanaf 1 maart 2016 kunnen de initiatieven online gevolgd en gevoed worden in hun ontwikkeltraject.

Succesfactoren versterken: meerwaarde voor de regio creëren

Er zijn inmiddels 35 ideeën ingediend, hiervan zijn er 14 gepitched en worden er 10 initiatieven verkend en daadwerkelijk ontwikkeld. Het Innovatienetwerk heeft een bereik van 350 mensen, waarvan rond de 50-75 deelnemers een vast kern vormen. Het moment is nu aangebroken om de horizon te verleggen en de ambitie voor de verdere ontwikkeling expliciet te maken. Uit de evaluatieronde met bestuurders, beleidsmedewerkers en deelnemers blijkt dat de eerste ervaringen met het Innovatienetwerk positief zijn. Naast de ontwikkeling van een eerste portfolio van initiatieven en de opbouw van de community is er ook veel kennis opgedaan over netwerkinnovatie, participatie van jongeren en de inzet van het online platform. Daarnaast zijn er een aantal constatering gedaan die om een accentverschuiving vragen in de aanpak. Er is behoefte om de innovatiekracht en doelgerichtheid van het netwerk te versterken, onder meer door meer diversiteit van deelnemers, een pro-actievare attitude van het netwerk (van signaleren naar samen oplossen) meer zelfstandigheid en inbedding van het Innovatienetwerk in de regio. Kort gezegd: er is behoefte aan krachtige doorontwikkeling van het Innovatienetwerk in zowel de breedte (het koppelen van meer kennispartners aan het netwerk) als in de diepte (kwaliteitsverbetering en actie- en doelgerichtheid).

Onderzoek naar doorontwikkeling

De regionale Bestuurscommissie Jeugd heeft op in het voorjaar van 2016 besloten om te laten onderzoeken wat een wenselijke en haalbare ontwikkelrichting is voor het Innovatienetwerk.

Dit onderzoek heeft een aantal scenario's opgeleverd voor de doorontwikkeling van het Innovatienetwerk en zullen worden voorgelegd aan de Bestuurscommissie Jeugd.

4. Analyse 18- / 18+

Jeugdhulp en achttien worden

De Jeugdwet biedt voor jongeren (en hun ouders) de mogelijkheid om jeugdhulp te ontvangen tot 18 jaar, met eventuele uitloop tot 23 jaar (verlengde jeugdzorg genaamd). Daarna stroomt de jongere in bij de volwassenenwetgeving (onder meer de Wmo, Wet langdurige zorg, Participatiewet en/of Zorgverzekeringswet). Deze overgang verloopt nog niet altijd soepel omdat samenwerking nog geen automatisme is, de 18-jarige nog onvoldoende weet wat er van een volwassene wordt verwacht of omdat wonen en inkomen (nog) niet op orde zijn.

Analyse 18- en 18+

In mei 2016 is aan de bestuurders van de regio Hart van Brabant (Jeugd en Wmo) tijdens de Hart van Brabant dag een analyse gepresenteerd over de knelpunten bij de overgang van 18- naar 18+. De analyse is opgesteld aan de hand van casuïstiek. Binnen het brede scala van problemen in de aansluiting 18- naar 18+ is er specifiek aandacht voor vier kwetsbare groepen: voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers met status (AMV), jongeren binnen de gecertificeerde instellingen (GI's), jongeren met psychiatrische problematiek en jongeren met een licht verstandelijke beperking. De knelpunten zijn samen met jongeren, ouders, zorgaanbieders, Toegang en Bureau Jeugdzorg in beeld gebracht en hebben tot de volgende inzichten geleid.

- ***De mindset van jeugdhulpaanbieders is onvoldoende gericht op de vragen van de jongvolwassene***

Jongeren worden geacht om zelfstandig te zijn bij een leeftijd van 18 jaar. Dit is lang niet altijd mogelijk. Zeker jongeren die uit de jeugdzorg komen zijn vaak extra kwetsbaar en nog niet goed voorbereid op volwassenheid waardoor zij een verhoogd risico hebben op het krijgen van schulden, beïnvloedbaar zijn, schooluitval, drugsgebruik en zwerven. Daarom moeten jeugdhulpaanbieders jongeren beter voorbereiden op jongvolwassenheid, tijdig een overdrachtsplan schrijven en communiceren met de jongeren, overdracht organiseren naar de toegang/sociaal wijkteam en de toegang/het sociaal wijkteam meer kennis krijgt van het aanbod en de problematiek voor jongvolwassenen.

- ***Het hulpaanbod voor volwassene (binnen Wmo, Wlz en Zvw) is onvoldoende aangesloten op de behoefte van de jongvolwassene***

Soms is voortzetting van de jeugdhulp nadat een jongere 18 is geworden de meest passende oplossing. Maar niet al het hulpaanbod vanuit de jeugd kent een vervolg binnen de Wmo, Wlz of Zvw. Om te voorkomen dat deze jongere geen passende ondersteuning krijgt, loopt de hulp momenteel door onder de noemer 'verlengde jeugdzorg'. Het besluit om verlengde jeugdzorg in te zetten wordt vaak verschillend toegepast op basis van niet vaststaande criteria, met tot gevolg onduidelijkheid en onzekerheid voor de jongeren. Hierin moet meer eenduidigheid komen zodat de jongere weet waar hij/zij aan toe is met 18 jaar.

- **Onvoldoende integrale benadering (wonen, financiën, zorg/ondersteuning en dagbesteding)**

Om kwetsbare jongeren tussen de 16 en 27 jaar perspectief te kunnen bieden zodat ze zich zelfstandig kunnen ontwikkelen is het van belang om een domein overstijgende aanpak te realiseren. Het leven van een jongere is niet in hokjes op te delen, daarom moeten naast de hulpverlening ook de woning, het inkomen en de dagbesteding (studie/werk) op orde zijn. Het gaat onder andere over beschikbaarheid van huisvesting, financiële ondersteuning, invulling van de dag, hulp die aansluit op de leefwereld van een jongeren rond de 18 jaar.

De komende periode wordt er gewerkt aan het realiseren van oplossingen zodat jongeren de zorg krijgen die is afgestemd op zijn of haar individuele behoefte en niet gekoppeld is aan het passeren van een leeftijdsgrens.

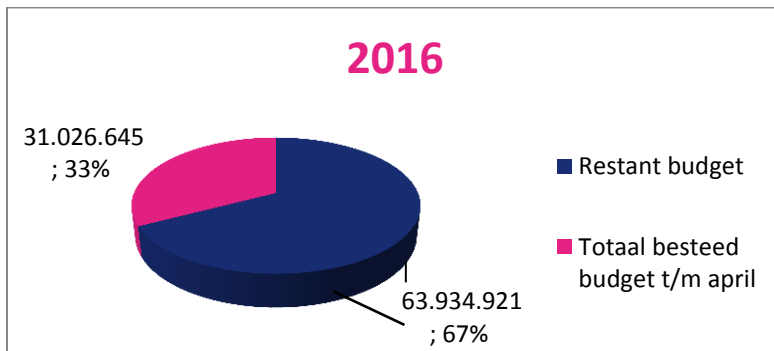
5. Financiën 2015 en 2016

Afsluiting 2015

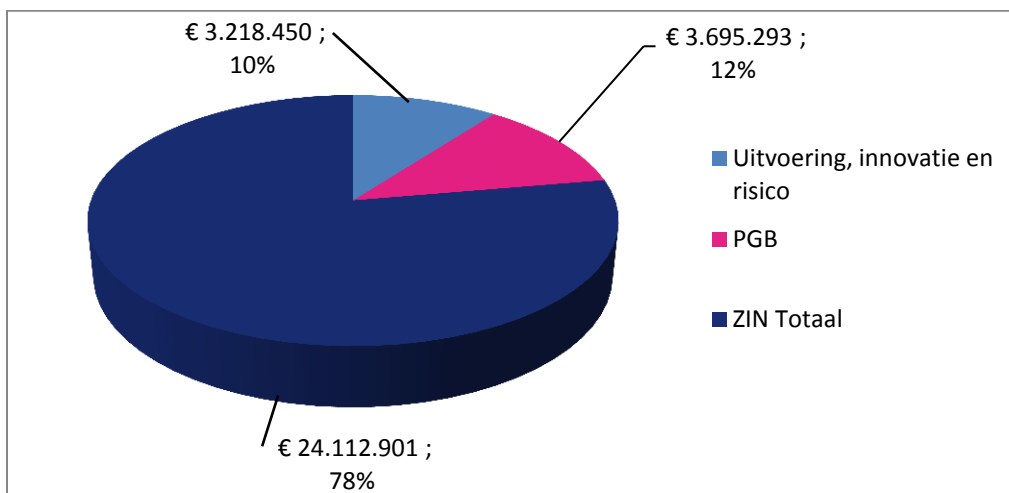
Onlangs heeft u de concept jaarstukken Jeugd 2015 Hart van Brabant ontvangen. In 2015 is op basis van de bekende gegevens uit de jaren voorafgaand aan de transitie ingekocht volgens het principe van de "zachte landing" en "zorg continuïteit" voor de cliënten van jeugdhulp. Dit is leidend geweest voor het verloop in 2015. Daarnaast is er kennis opgedaan over het daadwerkelijk functioneren van de verschillende onderdelen. Deze kennis helpt om een start te maken naar transformatie, verandering en verdere verbetering van de jeugdhulp. Werd in november nog uitgegaan van een nadelig saldo van € 1,1 mln, nu presenteren wij u een voordelig saldo van € 5,9 mln bij het sluiten van de boeken over 2015. Dit resultaat is met name het gevolg van een substantiële bijstelling op de besteding van de Persoonsgebodenbudgetten (PGB) die eerder niet bekend was. Het is met name een eenmalige overdracht van verouderde gegevens vanuit Vektis (initiële gegevensoverdracht) in combinatie met een lage verzilvering en een -bij sommige gemeenten- uitgesteld herindicatieproces mede door de perikelen bij de SVB. Dit maakt dat er gedurende 2015 een onvoldoende realistisch beeld is geweest rondom de bestedingen van de PGB's. Op basis van werkelijk verbruik wordt het batig resultaat naar gemeenten binnen het Hart van Brabant afgerekend. Ondanks dit positief resultaat in 2015 blijven de verwachtingen voor de toekomst onzeker. In 2016 hebben we te maken met een bezuiniging van het Rijk van € 5,2 mln. ten opzichte van 2015 en zijn er tal van externe factoren en ontwikkelingen die druk zetten op het gebruik van jeugdhulp. Ook is gekozen om te investeren in nieuwe ontwikkelingen zoals resultaatgerichte inkoop, die vanaf 2017 gefaseerd wordt ingevoerd.

Realisatiecijfers eerste vier maanden 2016

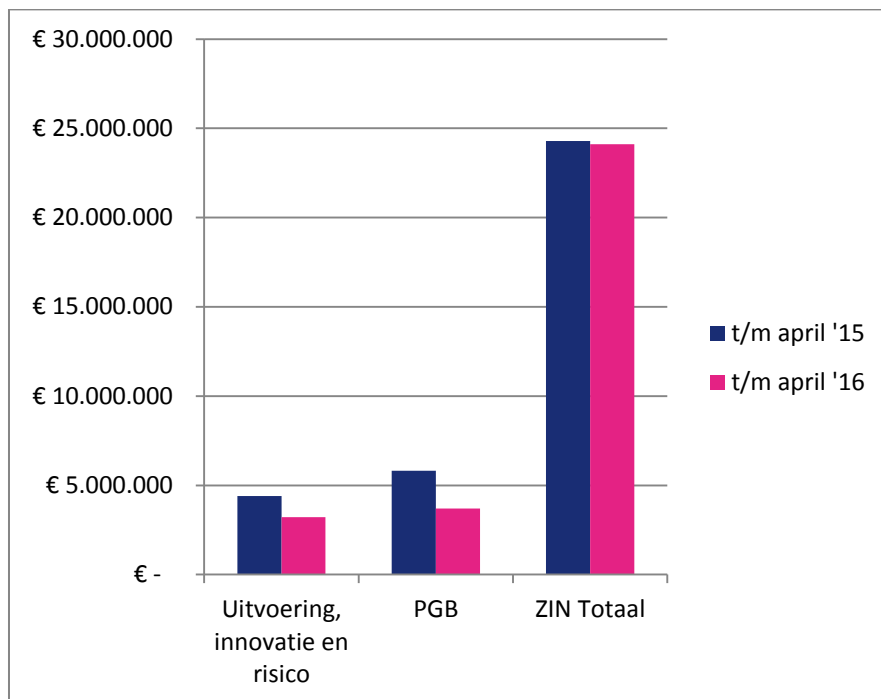
Op basis van de inzichten van januari t/m april 2016 constateren we dat circa 33% van het totale Jeugdzorg-budget in de regio Hart van Brabant is besteed. Hiermee liggen de huidige bestedingen in lijn met de begroting op regionaal niveau. Het huidige gekwantificeerde beeld betreft een momentopname. Omdat op dit moment de toekomstige zorgvraag nog onduidelijk is, is er nog onvoldoende zicht op de ontwikkeling van de zorgkosten tot het einde van het jaar. Door middel van het uitvragen van de zorgproductie na 6 maanden en 9 maanden proberen we het toekomstige zorgverbruik beter in beeld te krijgen.

	2016	2015
Totaal budget	94.961.566	98.332.631
Totaal besteed budget t/m april	<u>31.026.645</u>	<u>30.812.037</u>
Restant budget	63.934.921	67.520.594
<i>Restant budget in % van totaal</i>	67%	69%

Kostensoort	t/m april '15	t/m april '16
Uitvoering, innovatie en risico	13%	10%
PGB	17%	12%
ZIN Totaal	<u>70%</u>	<u>78%</u>
	100%	100%

Kostensoort	t/m april '15	t/m april '16
Uitvoering, innovatie en risico	€ 4.406.428	€ 3.218.450
PGB	€ 5.812.681	€ 3.695.293
ZIN Totaal	€ 24.286.926	€ 24.112.901
	€ 34.506.035	€ 31.026.645

Herijkingen deelbegrotingen Jeugd 2016 en 2017

In het najaar 2016 wordt u het raadsvoorstel herijking deelbegroting jeugd 2016 - 2017 voorgelegd. De publicatie van de meicirculaire 2016, het beschikbaar hebben van de jaarcijfers 2015 en een inzicht in de eerste maanden zorgproductie 2016 geven aanleiding tot het herijking van de begroting 2016 en 2017. Tijdens de Hart van Brabant Dag van 22 september 2016 ligt deze herijking voor in de Bestuurscommissie Jeugd en het Algemeen Bestuur van Hart van Brabant waarna het ter vaststelling wordt aangeboden aan de colleges en de raden in onze regio.

6. Planning

In de vorige hoofdstukken hebben we u inhoudelijk geïnformeerd over een aantal belangrijke onderwerpen. Op de website www.zorginregiohartvanbrabant.nl en de nieuwsbrieven 'Samen voor de Jeugd' kunt u de meest actuele ontwikkelingen volgen. Gemakshalve hebben we de planning van activiteiten en mijlpalen van de genoemde onderwerpen op een rij gezet. In onderstaande tabel ziet u de processtappen, inclusief de geplande besluitvorming.

Onderwerp	Actie	Wanneer	Raad
<i>Financiën</i>			
	Zienswijze ontwerp-kaderbegroting 2016 van de Regio Hart van Brabant	15 juli 2016	Zienswijze
	Herijking deelbegroting Jeugd 2016 regio Hart van Brabant	december 2016	Besluitvormend
	Herijking deelbegroting Jeugd2017 regio Hart van Brabant	december 2016	Besluitvormend
<i>Contractering regionale Jeugdhulp 2017</i>			
	Voorlopige gunning	21 september 2016	Informerend
	Definitieve gunning	28 oktober 2016	Informerend
<i>Informatievoorziening</i>			
	Realisatie tm april 2016	Juli 2016	informerend
	Realisatie tm september 2016	november 2016	Informerend
	Beleidsmonitor 2016	april 2017	Informerend
<i>Jongerenparticipatie</i>			
	Speak& Eat-bijeenkomsten	Juli 2016	informerend
	Week tegen de kindermishandeling	november	Informerend